

pteo nvt/2008



Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering

Arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale

**Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot inschrijving op de bewaarlijst als landschap van de zomerlinde (*Tilia platyphyllos*) « Kasterlinde » gelegen Kasterlindenstraat te Sint-Jans-Molenbeek.**

**Arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale inscrivant sur la liste de sauvegarde comme site le tilleul à larges feuilles (*Tilia platyphyllos*) « Kasterlinde » sis rue Kasterlinden à Molenbeek-Saint-Jean.**

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering.

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Gelet op de Brussels Wetboek van de Ruimtelijke Ordening, Titel V, Bescherming van het onroerend erfgoed, inzonderheid op artikel 210 ;

Vu le Code bruxellois de l'Aménagement du Territoire, Titre V, De la Protection du Patrimoine Immobilier, notamment l'article 210 ;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 12 juli 2007 houdende instelling van de procedure tot inschrijving op de bewaarlijst als landschap van de zomerlinde (*Tilia platyphyllos*) « Kasterlinde » gelegen Kasterlindenstraat te Sint-Jans-Molenbeek;

Vu l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 12 juillet 2007 entamant la procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde comme site du tilleul à larges feuilles (*Tilia platyphyllos*) « Kasterlinde » sis rue Kasterlinden à Molenbeek-Saint-Jean ;

Overwegende dat het College van Burgemeester en Schepenen van Sint-Jans-Molenbeek geen opmerkingen heeft gemaakt ;

Considérant que le Collège des Bourgmestre et Echevins de Molenbeek-Saint-Jean n'a pas émis d'observations ;

Overwegende dat de eigenaar geen opmerkingen heeft meegedeeld binnen de termijn voorgeschreven in artikel 210 §5 van het BWRO ;

Considérant que le propriétaire n'a pas émis d'observations dans les délais prescrits dans l'article 210 §5 du CoBAT ..

Op de voordracht van de Minister-Président van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering.

Sur la proposition du Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Na beraadslaging.

Après délibération,

**Besluit:**

**Arrête:**

**Artikel 1** – Wordt ingeschreven op de bewaarlijst als landschap de zomerlinde (*Tilia platyphyllos*) « Kasterlinde » gelegen Kasterlindenstraat te Sint-Jans-Molenbeek, bekend ten kadaster te Sint-Jans-Molenbeek, 4<sup>o</sup> afdeling, sectie C, 2<sup>o</sup> blad, perceel 121/2 (deel) (Belgische coördinaten van Lambert x= 144441, y= 171714), wegens zijn historische, wetenschappelijke en esthetische waarde, zoals nader bepaald in bijlage I gevoegd bij dit besluit.

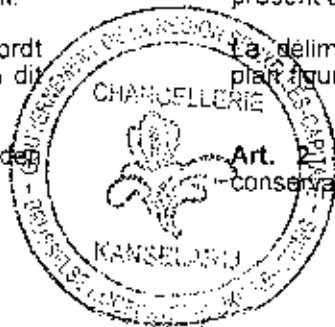
**Article 1er** - Est inscrit sur la liste de sauvegarde comme site le tilleul à larges feuilles (*Tilia platyphyllos*) « Kasterlinde » sis rue Kasterlinden à Molenbeek-Saint-Jean, connu au cadastre de Molenbeek-Saint-Jean, 4<sup>ème</sup> division, section C, 2<sup>ème</sup> feuille, parcelle 121/2 (partie), (coordonnées Lambert belge : x= 144441, y= 171714), en raison de son intérêt historique, scientifique et esthétique, précisé dans l'annexe I du présent arrêté.

De afbakening van het landschap wordt aangeduid op het plan in bijlage II van dit besluit.

La délimitation du site est reprise sur le plan figurant à l'annexe II du présent arrêté.

**Art. 2** - De bijzondere behoudsvoorwaarden zijn de volgende :

**Art. 2** - Les conditions particulières de conservation sont les suivantes .



a) Het gebruik, de opslag of de aanmaak van stoffen die schadelijk kunnen zijn voor de ontwikkeling en de groei van de fauna en flora of voor de waterkwaliteit zijn verboden.

b) Het aansteken van vuur is verboden.

c) Het storten en de opslag van materialen, puin, huisafval en afval van eender welke aard is verboden.

d) Het gewoon onderhoud van de boom (het verwijderen van dode of gebroken takken, het verzorgen van de beschadigde plekken) is verplicht. Gewoon onderhoud wordt gedefinieerd als het snoeien van dode of beschadigde takken waarvan de diameter van de doorsnede bij de aanhechting niet groter is dan 12 cm.

e) Afgravingen en ophogingen zijn verboden.

**Art. 3** - De minister bevoegd voor de monumenten en landschappen, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 17-07-2008

Voor de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing, Huisvesting, Openbare Nethheid en Ontwikkelingssamenwerking,

a) L'utilisation, l'entreposage, ou la fabrication de substances nocives au développement et à la croissance de la faune et de la flore ou nuisibles à la qualité des eaux sont prohibés.

b) L'allumage de feu est interdit.

c) Le dépôt et le stockage de matériaux, débris, détritus et déchets de toute nature sont prohibés.

d) L'entretien normal de l'arbre (enlèvement des branches mortes, cassées, soins aux plaies) est obligatoire. On définit l'entretien normal par la taille des branches mortes ou blessées et dont le diamètre de la section à leur insertion ne dépasse pas 12 cm.

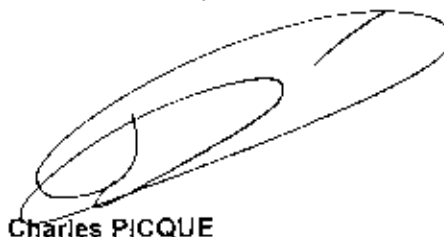
e) Tout déblai et remblai est interdit.

**Art. 3** - Le ministre qui a les monuments et sites dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté.

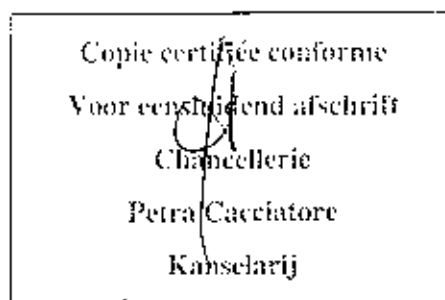
Bruxelles, 17 JULI, 2008

Pour le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Rénovation Urbaine, du logement, de la Propreté publique et de la Coopération au Développement,



Charles PICQUE



28-07-2008

**ANNEXE I A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE  
INSCRIVANT SUR LA LISTE DE SAUVEGARDE COMME SITE LE TILLEUL A LARGES FEUILLES  
(*TILIA PLATYPHYLLOS*) « KASTERLINDE » SIS RUE KASTERLINDEN A MOLENBEEK-SAINT-JEAN.**

Réf. cadastrale : 4<sup>ème</sup> division, section C, 2<sup>ème</sup> feuille, parcelle 121/2 (partie), (coordonnées Lambert belge  
x= 144441, y= 171714)

**Localisation :** Ce tilleul se situe sur un terre-plein délimité par la rue Kasterlinden et la rue Ferdinand Eibers. Si initialement cet arbre marquait la limite des communes de Molenbeek-Saint-Jean, Berchem-Sainte-Agathe et Dilbeek, c'est sur le territoire de Molenbeek qu'il est actuellement repris au cadastre, malgré qu'il soit réputé être un arbre Berchemois.

**Description sommaire :** Le Kasterlinde fait partie des rares arbres de la Région de Bruxelles-Capitale qui possèdent un intérêt historique. En effet, cet arbre est notamment signalé sur la carte de P.Vandermaelen en 1858. Ce tilleul est exceptionnel, tant par sa signification historique que par sa silhouette et son impact dans le paysage ou encore sa localisation topographique, puisqu'il se situe au plus haut point de la commune de Berchem.

**Intérêt présenté par le bien selon les critères définis à l'article 206, 1<sup>er</sup> du Code bruxellois de l'aménagement du territoire :**

**Intérêt historique :** Le Kasterlinde serait le seul arbre cornier de la Région : cet arbre a servi de borne topographique en délimitant la frontière de 3 communes : Berchem-Sainte-Agathe, Molenbeek-Saint-Jean et Dilbeek. Un arbre associé à une chapelle démolie en 1799 est représenté à cet endroit sur la carte de De Wauthier de 1821, tout comme sur la « carte topographique de Bruxelles et de ses environs » de P. Vandermaelen en 1858, où il est accompagné de la mention « Kaster Linde ». Véritable monument historique, la rue porte son nom, et le nom d'un café tout proche y fait référence: « In de linde ».

**Intérêt scientifique :** Les tilleuls sont très utilisés comme éléments de position dans le paysage de par leur silhouette remarquable ; celui-ci en est un exemple parfait. Les tilleuls sont en effet des arbres résistants, à grande capacité de régénération et à durée de vie longue, c'est pourquoi on privilégiait cette essence pour marquer le paysage, les limites territoriales, etc.

Si on ne peut affirmer qu'il s'agit de l'arbre associé à la chapelle détruite en 1799, l'ouvrage « Arbres de Belgique » de Chalon nous renseigne que la circonférence du Kasterlinde mesurait 2,75 m au début du 20<sup>ème</sup> siècle. Il est fort possible qu'il s'agisse de l'arbre représenté par Vandermaelen en 1858. Actuellement, sa circonférence vaut 3,15 m, et il serait donc âgé de plus de 200 ans. Repris à l'inventaire des arbres remarquables de Belgique, cet arbre vigoureux pourrait vivre de nombreuses années encore comme en témoigne la présence d'abondants rejets. Le tilleul est une espèce possédant une importante capacité de régénération : sa durée de vie théorique est donc particulièrement longue, de l'ordre de plusieurs siècles.

**Intérêt esthétique :** Le Kasterlinde est isolé au croisement de deux rues, au point culminant de la commune. Il marque le paysage de sa silhouette décharnée. En effet, ayant été foudroyé au moins deux fois, sa couronne a été fortement altérée et son tronc, étêté, est creux et blessé sur sa moitié supérieure. Malgré cela, il incarne bien ce que l'on entend par "arbre vétéran". Sa silhouette unique marque le paysage environnant.

Vu pour être annexé à l'arrêté du **17 JUIL. 2008**

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Rénovation urbaine, du Logement, de la Propreté publique et de la Coopération au développement :



Charles PICQUE

Copie certifiée conforme  
Voor eenstelligend afschrift  
Chancellerie  
Petra Cacciatore  
Kanselarij

28 07 2008

**BIJLAGE I VAN HET BELSUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT  
INSCHRIJVING OP DE BEWAARLIJST ALS LANDSCHAP VAN DE ZOMERLINDE (*TILIA  
PLATYPHYLLOS*) "KASTERLINDE" GELEGEN KASTERLINDENSTRAAT TE SINT-JANS-  
MOLENBEEK**

Kadastrale gegevens : 4<sup>ème</sup> division, section C. 2<sup>ème</sup> feuille, parcelle 121/2 (deef). (Belgische coördinaten van Lambert . x= 144441, y= 171714)

**Ligging** : Deze linde is gelegen op een ophoging begrensd door de Kasterlindenstraat en de Ferdinand Elbersstraat. Indien deze boom oorspronkelijk de grens vormde tussen de gemeenten Sint-Jans-Molenbeek, Sint-Agatha-Berchem en Dilbeek, is deze nu in het kadaster opgenomen van het grondgebied Molenbeek, ondanks dat deze verondersteld wordt een boom van Berchem te zijn.

**Beknopte beschrijving** : De Kasterlinde is één van de zeldzame bomen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met een historisch belang. Deze boom staat inderdaad vermeld op de kaart van P. Vandermaelen van 1858. Deze linde is uitzonderlijk, zowel door zijn historisch belang als door zijn silhouet en zijn impact in het landschap en zijn topografische ligging, daar deze zich bevindt op het hoogste punt van de gemeente Berchem.

**Waarde van het goed volgens de maatstaven bepaald in artikel 206, 1° van het Brussels Wetboek van de Ruimtelijke Ordening:**

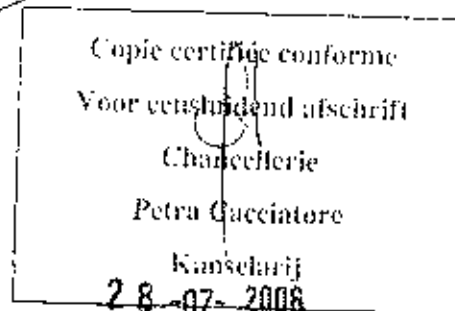
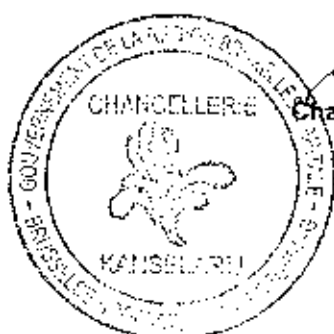
**Historische waarde:** De Kasterlinde zou de enige hoekboom zijn van het Gewest . deze boom deed dienst als topografische paal door de grens af te bakenen tussen 3 gemeenten . Sint-Jans-Molenbeek, Sint-Agatha-Berchem en Dilbeek. Een boom samen met een kapel afgebroken in 1799 wordt weergegeven op die plaats op de kaart van De Wauthier van 1821, evenals op de "topografische kaart van Brussel en omgeving" van P. Vandermaelen van 1858 waar deze wordt vermeld als "Kaster Linde". Een echt historisch monument, daar de straat ernaar genoemd wordt en de naam van een nabijgelegen café ernaar verwijst : "In de linde".

**Wetenschappelijke waarde** : De lindes worden veel gebruikt als liggingselementen in het landschap omwille van hun opmerkelijk silhouet; deze is hiervan een perfect voorbeeld. De lindes zijn inderdaad sterke bomen, met een belangrijk regeneratievermogen en een lange levensduur, het is daarom dat men deze soort verkoos als merkpunt in het landschap, voor afbakening van het grondgebied, enz. Indien men kan stellen dat het gaat om de boom naast de afgebroken kapel in 1799, dan wijst het werk "Arbres de Belgique" van Chalon er op dat de omtrek van de Kasterlinde 2.75 m bedroeg aan het begin van de 20<sup>e</sup> eeuw. Het is zeer waarschijnlijk dat het om de boom gaat die vermeld wordt door Vandermaelen in 1858. Nu bedraagt zijn omtrek 3.15 m en hij zou meer dan 200 jaar oud zijn. Deze sterke boom, opgenomen in de inventaris van merkwaardige bomen van België zou nog vele jaren kunnen leven en hiervan getuigen de aanwezigheid van talrijke toten. De linde beschikt over een belangrijk regeneratievermogen; zijn theoretische levensduur is bijgevolg bijzonder lang, meestal verschillende eeuwen.

**Esthetische waarde** : De Kasterlinde staat op de kruising van twee straten, op het hoogste punt van de gemeente. Zijn schraal silhouet is een merkpunt in het landschap. Daar hij ten minste twee maal getroffen werd door de bliksem is de kroon sterk gewijzigd en de stam die afgeknot werd, is hol en gekwetst op het bovenste deel. Ondanks dit alles kan hij wel degelijk gekenmerkt worden als een "oude boom". Zijn uniek silhouet is kenmerkend voor het omgevend landschap.

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van **17 JULI 2008**

De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing, Huisvesting, Openbare Netheid en Ontwikkelingssamenwerking,

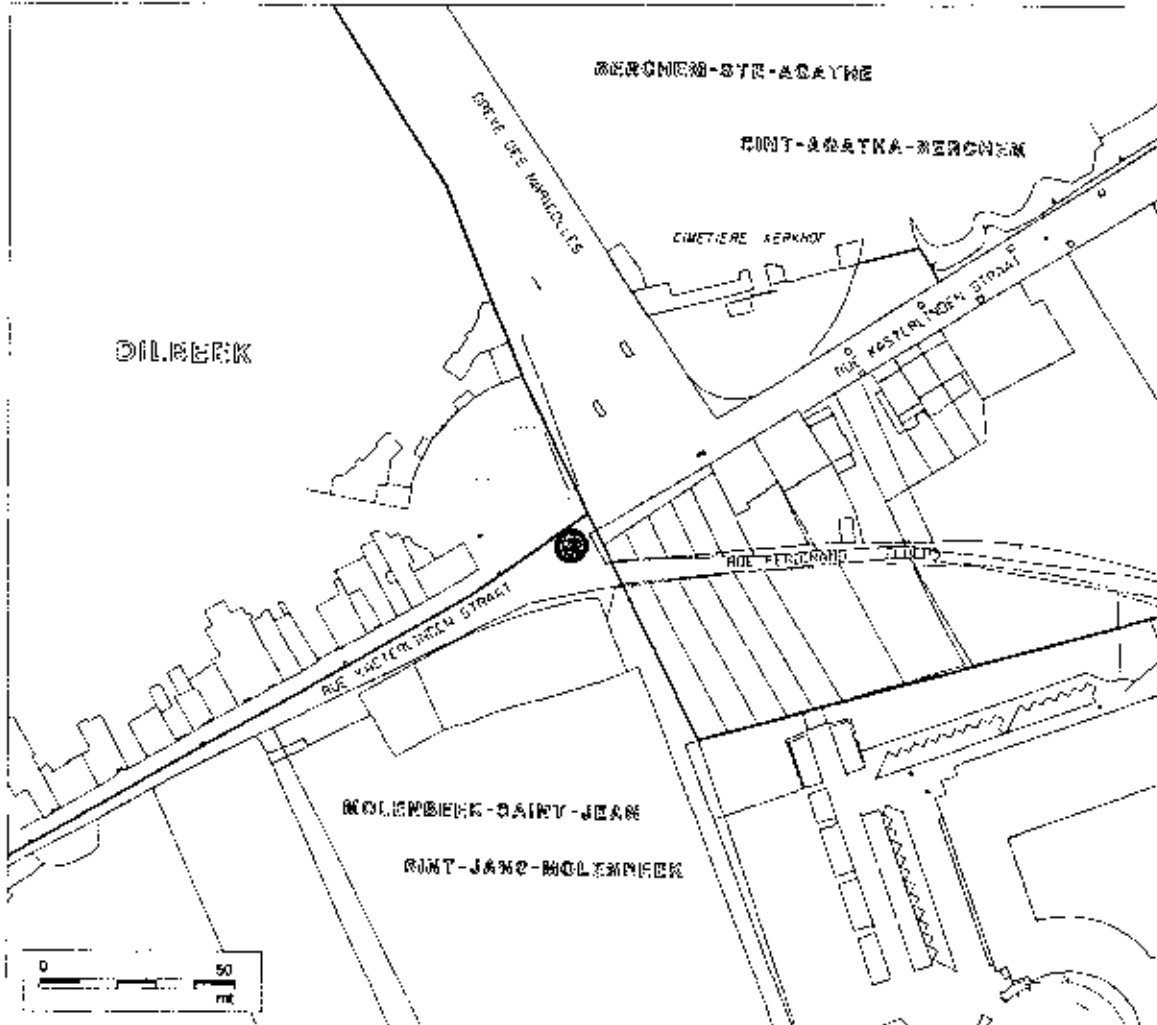


BIJLAGE II VAN HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT INSCHRIJVING OP DE BEWAARLIJST ALS LANDSCHAP VAN DE ZOMERLINDE (*TILIA PLATYPHYLLOS*) "KASTERLINDE" GELEGEN KASTERLINDENSTRAAT TE SINT-JANS-MOLENBEEK

ANNEXE II A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE INSCRIVANT SUR LA LISTE DE SAUVEGARDE COMME SITE LE TILLEUL A LARGES FEUILLES (*TILIA PLATYPHYLLOS*) « KASTERLINDE » SIS RUE KASTERLINDEN A MOLENBEEK-SAINT-JEAN

**AFBAKENING VAN HET LANDSCHAP**

**DELIMITATION DU SITE**



Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van  
**17-07-2008**

De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bevoegd voor Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing, Huisvesting, Openbare Netheid en Ontwikkelingssamenwerking,

Vu pour être annexé à l'arrêté du  
**17 JUL. 2008**

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Rénovation urbaine, du Logement, de la Propreté publique et de la Coopération et développement,



**Charles PICQUE**

Copie certifiée conforme  
Voor eensklundt afschrift  
Chancellerie  
Petra Cacciatore  
Kanselarij

**28-07-2008**